

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 1/2014

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Advokat Jon Olav Holvik

Klagen gjelder: Forskrift 2004-12-02 nr. 1563 om
billighetserstatning for psykisk
belastningsskader.

Beslutningsdato: 13. mars 2014

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Odd Helge Olsen
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas ikke til følge. Saksomkostninger for
klageomgangen dekkes delvis.

***

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2004-12-02 nr. 1563 om billighetserstatning for psykiske belastningskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner.

██████████, heretter kalt skadelidte, er født ██████████. Skadelidte tjenestegjorde i ██████████ i ██████████.

Skadelidte er oppvokst på gård i ██████████. Han har bodd i ██████████ mesteparten av livet unntatt da han tjenestegjorde i forsvaret og tiden ██████████ hvor han bodde i ██████████. Skadelidte gikk niårig skole i ██████████ og deretter to år på elektro på ██████████ videregående skole. Skadelidte har fagbrev som elektriker. Etter videregående skole jobbet skadelidte som hjelpearbeider i elektro frem til han tjenestegjorde i ██████████. Han har ingen skolegang etter videregående. Faren til skadelidte døde i ██████████ og moren døde i ██████████. Skadelidte har en eldre bror som han har et godt forhold til. Skadelidte er gift med en ██████████ dame og de har to barn sammen. Skadelidte har vært plaget med «vårdepresjoner» fra 18-19 årsalder.

Skadelidte tjenestegjorde seks måneder i ██████████ i ██████████. Av belastende hendelser under tjenesten, følger at skadelidte var med på et oppdrag til en irsk base, hvor noen irske soldater var blitt drept, og skadelidte beskriver at det var belastende å være der. Skadelidte måtte på et annet tidspunkt under tjenesten søke dekning under bilen da han var sendt ut for å kaste søppel, fordi han ble beskytt. Skadelidte var ikke forberedt på å bli skutt på og lå under bilen en god stund. I tiden etter dette hadde skadelidte søvnproblemer, men han prøvde å bagatellisere hendelsen. Skadelidte hadde ingen søvnproblemer da han kom tilbake til Norge.

Etter tjenesten i ██████████ flyttet skadelidte til ██████████, fordi han hadde truffet en ██████████ jente. Han begynte å jobbe i elektrobransjen der. Etter at skadelidte kom tilbake til Norge i ██████████, begynte han å jobbe i ██████████. Skadelidte var sammenhengende ansatt i full stilling i ██████████ frem til ██████████.

Skadelidte avfyrte et vådeskudd under jakt i 1999 som traff ham selv i leggen. Han ble operert for skaden og senere sendt på opptrening. Etter denne ulykken kom tankene om ██████████ tilbake, og han kunne føle på redselen da han lå under bilen. Han har til tross for dette fortsatt å gå på jakt. Skadelidte fikk etter denne hendelsen igjen søvnproblemer. Etter vådeskuddet var skadelidte sykmeldt i ett år, før han gikk over på rehabiliteringspenger og deretter attføring. Skadelidte ble i 2010 uføretrygdet.

I ██████████ var skadelidte med på en veteranetur til ██████████. Han fikk under denne turen en kraftig aktivering. Han ble innlagt på sykehuset i ██████████, og det ble konstatert for høyt blodtrykk.

Skadelidte har fremsatt krav om kompensasjon og billighetserstatning. SPK innhentet medisinsk dokumentasjon og spesialisterklæring i henhold til mandatet for ordningen fra psykiater Øyvind Duguid Jensen.

Dr. Duguid Jensen konkluderer med at det hos skadelidte forelå en psykisk sykdom, en depresjon, før skadelidte tjenestegjorde i ██████████ i ██████████, og sannsynligvis før førstegangstjenesten i ██████████. Duguid Jensen mener diagnosen F33, tilbakevendende depressiv lidelse, best beskriver det kliniske forløpet. Dr. Duguid Jensen konkluderer med at skadelidte

ikke har PTSD knyttet til tjenestegjøringen i [REDACTED], men at skadelidte etter skyteulykken i 1999 kan ha utviklet PTSD.

Etter Duguid Jensens vurdering er det ikke sannsynlighetsovervekt for at den funksjonssvikt og senere arbeidsuførhet skadelidte har hatt, skyldes tjenesten i [REDACTED]. Den medisinske invaliditeten på bakgrunn av den psykiske lidelsen settes til 30 %, hvorav tjenestens innvirkning på lidelsen anslås til 7 %.

Skadelidte fikk ved SPKs vedtak av 29. august 2013 avslag på krav om kompensasjon og ved vedtak av 8. oktober avslag på krav om billighetserstatning. SPKs vedtak bygger på at det medisinske bakgrunns materialet tegner et entydig bilde av tilbakevendende depressiv lidelse som debuterte før tjenesten i [REDACTED]. Det fremgår av det medisinske journalmaterialet at skyteulykken har stått sentralt i forverringen av den tilbakevendende depressive lidelsen. Opplevelsene under tjenesten i [REDACTED] fremstår som underordnet som årsaksfaktor til skadelidtes psykiske plager. Skadelidte har ved brev av 31. oktober 2013 påklaget vedtaket om billighetserstatning på bakgrunn av at han føler seg utsatt for forskjellsbehandling. Skadelidte fremholder at beviskravet har vært behandlet særdeles lempeligere i saker om billighetserstatning og at han har krav på billighetserstatning etter den samlede medisinske invaliditeten på 30 %. SPK har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak, og saken er sendt frem for klagebehandling.

Skadelidte møtte sammen med sin advokat under klagenemndas behandling av saken. En representant for SPK møtte også.

2. Klagenemndas vurdering

Det er et grunnvilkår etter forskrift 2004-12-02 om billighetserstatning § 3 at skadelidte må være påført en psykisk belastningskade som følge av tjenestegjøringen, og at skaden har medført en varig medisinsk invaliditet på 15 % eller mer.

Det er innhentet en spesialisterklæring i saken fra overlege/spesialist i psykiatri Øyvind Erik Duguid Jensen. Han konkluderer i spesialisterklæringen med at skadelidte fyller vilkårene for diagnosen tilbakevendende depressiv lidelse som er den samme lidelsen han har hatt siden før tjenesten i [REDACTED]. Det vises her til at skadelidte allerede fra 18-19 årsalderen har vært plaget med depresjoner. Videre konkluderer han med at det ikke foreligger en selvstendig psykisk belastningskade relatert til tjenesten i [REDACTED]. Duguid Jensen mener imidlertid det er sannsynlig at skadelidte hadde PTSD i perioden etter skyteulykken i 1999 og frem til 2003.

Det medisinske bakgrunns materiale gir anvisning på en tilbakevendende depressiv lidelse som debuterte forut for tjenesten i [REDACTED], og som ikke har noen tilknytning til tjenesten hans i internasjonal operasjon. I skadelidtes medisinske dokumentasjon fremstår det som om hans angstplager først og fremst blusser opp i de perioder han også har hatt en form for depressive plager. Skadelidte fikk blant annet en oppblussing av psykiske plager i etterkant av skyteulykken i 1999.

Nemnda legger vekt på at skadelidtes tanker om at hans psykiske skader skyldes tjenesten først har kommet over tjué år etter hendelsene og det har vært en sannsynligvis mer alvorlig hendelse i mellomtiden (jaktulykken). Opplevelsene under tjenesten i [REDACTED] fremstår derfor ikke for nemnda som årsak til hans psykiske plager i dag. Det foreligger heller ingen dokumentasjon på at disse hendelsene er nevnt overhodet i forbindelse med medisinsk behandling, før svært lang tid etter tjenesten.

Skadelidte har videre fremholdt at det etter tidligere praksis fra SPK ved behandling av saker om billighetserstatning har vært tilstrekkelig med legeerklæring etter et mindre omfattende mandat. Det anføres på denne bakgrunn at nemnda ved vurderingen av grunnlaget for billighetserstatning, må se bort fra spesialisterklæringen.

Nemnda bemerker at en legeerklæring kan være tilstrekkelig til å dokumentere grunnlag for billighetserstatning, men det innebærer ikke at man skal se bort fra mer grundige beskrivelser og vurderinger gjennomført av spesialister når disse rent faktisk foreligger. Bakgrunnen for lempeligere beviskrav knyttet til billighetserstatningsordningen grunnes i et ønske om en forenklet og effektiv behandling av krav. Derimot innebærer ikke ordningen at man skal se bort fra faktiske opplysninger samt spesialisterklæringer om slike faktisk forefinnes, eller det under saksbehandlingen har vært påkrevet å innhente.

Når det i aktuelle sak foreligger en mer omfattende erklæring, samt komplette medisinske journaler som gir mer inngående informasjon om skadelidtes sykdomsbilde, må denne informasjonen og dokumentasjonen danne grunnlag for nemndas vurdering og konklusjon. Skadelidte skal selv bidra til opplysning av sin sak gjennom fremleggelse av tilgjengelig informasjon om sin helsetilstand. Det er derimot ikke påkrevet at han på eget initiativ skal måtte sette i gang en fullstendig utredning hos spesialist. Når derimot slik informasjon rent faktisk foreligger, er det åpenbart at denne må fremlegges og vil tillegges vekt ved vurderingen av om den skadelidte er berettiget til kompensasjon. Skadelidte kan ikke høres med at man skal se bort fra informasjon som rent faktisk dokumenterer at han ikke er berettiget til kompensasjon verken under kompensasjonsforskriften eller under billighetsforskriften.

I spesialisterklæringen har Duguid Jensen skjønnsmessig fastsatt skadelidtes varige medisinske invaliditet til 30 %, men der bare 7 % av invaliditeten knytter seg til tjenesten. Skadelidte hevder at den skjønnsmessige fastsettelsen er feil, og mener den for tjenestens del må fastsettes til 30 % i sin helhet. Etter nemndas syn foreligger det ingen svakheter ved spesialistens skjønnsutøvelse. Både inngangsinvaliditet og etterfølgende hendelser gjør det vanskelig å se bort fra det skjønnnet som er foretatt i erklæringen, og som legger til grunn at bare en mindre del av invaliditeten skyldes tjenesten.

Det er fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand for klageomgangen stort kr 24 375,- inkl. mva. Kravet gjelder en tidsbruk på 10 timer a kr. 1950,-. Nemnda er av den oppfatning at kravet ikke fremstår som rimelig og nødvendig, jf. forskrift av 24. juni om klagenemnda § 11. Av det fremsendte salærkravet dekkes skjønnsmessig til sammen 6 timer.

Skadelidte og advokat møtte for nemnda. Det er fremsendt en reiseregning på kr. 9 369,90. Utgiftene refunderes i sin helhet.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. SPKs vedtak opprettholdes.

Statens pensjonskasse skal utbetale kr 14 625,- inkl. mva for juridisk bistand i anledning klagen og kr. 9 369,90 for fremsendte reiseregning.

Vedtaket er enstemmig.

***

Oslo, 9. april 2014

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder